

Wachten, maar niet op het Woudaapje of de Cetti's zanger

We moesten nogal eens wachten tijdens de door de afdeling Amsterdam van het KNNV georganiseerde reis naar Güzelçamlı in Turkije. Op het eten in het leuke restaurantje bij de haven. Yilmaz begon pas tafel te dekken en te bakken als we gingen zitten, maar dan kwam er ook wel heel wat heerlijk op tafel. En we konden gezellig bijpraten, maar wel wachten tot de lunchpakketten klaar waren, wat dan ook wel weer handig was voor onderweg.



De voltallige groep in het restaurant Kumsal van Yilmaz

Wachten als we tijdens een van de prachtige tochten weer verder wilden gaan om zo veel mogelijk leuke plekken aan te doen en een van de deelnemers toch nog weer iets leuks ontdekte.

Waarschijnlijk hebben de natuurliefhebbers nog nooit zo vaak een Woudaapje gezien als hier, terwijl de roep van de Cetti's zanger niet van de lucht was. Sommigen hadden het geluk om deze kastanjebruine vogel met zijn brede staart zelfs te zien.

23 april

In het vliegtuig werden we 'verdeeld' over de overgeschoten lege plaatsen, zodat we elkaar – na een kinderrijke vlucht; kennelijk gingen veel gezinnen een weekje naar een Turks resort – pas op de luchthaven van Izmir terug zagen.

Daar moesten we twee uur wachten voor we in de gehuurde auto's plaats konden nemen, zodat we te middernacht onze intrek konden nemen in één van de vier ruime appartementen.

Voordat we onze moede hoofden te rusten gingen leggen was er een gezellige kennismakingsontmoeting op het terras van Christiane. Ze had een fles wodka ingeslagen en gastheer Ibrahim zorgde voor Coca Cola erbij.



Woudaap - *Ixobrychus minutus*

24 april

Na ons eerste frisse ontbijt op het buitenterras van Kumsal restaurant (er was geen 'binnen') liet de baas van de appartementen ons zien wat er rond de huisjes allemaal groeit, door Ad uitsluitend met wetenschappelijke namen aangeduid, terwijl wij het handigst zijn met de Nederlandse namen.



In het ravijn met de mycoloog Hakan Allı

Christiane had een afspraak gemaakt met twee biologen/mycologen van de universiteit van Mugla, die alleen op zondag beschikbaar waren, voor een wandeling in het nationale park. Helaas kon nauwelijks van hun mycologische kennis gebruik gemaakt worden, want zwammen en paddenstoelen waren er nauwelijks.

Tijdens het wachten – de inzittenden van twee van de auto's waren eerst nog maar even Turkse lira's gaan pinnen – kwam er al een Valkparkiet overvliegen (deze in Australië endemische kaketoe staat niet in het vogelboek, maar wordt hier vaak gehouden in kooien of volières) en een Bonte kraai.

Bosvogeltje

Langzamerhand wandelden we de kloof in het nationale park Dilek Yarimadasi in, langs wilde uitjes (*Allium subhirsutum*) en Cistusroosjes, één met een Boktorretje. Mooie witbloeiende bomen (*Styrax officinalis*). De bioloog wees ons een Pijnboom aan en vond een tak met verdroogde Gele korstzwam. Een Johannesbroodboom staat hier en verscheidene Campanulasoorten (klokjes).

We zien van alles: een miljoenpoot, een versleten parelmoervlinder, een Oertzeni's berghagedis, diverse bremrapen. Op een punt waar we rusten op de rand van een bassin zien we tussen de bomen enkele Witte bosvogeltjes (*Cephalanthera damasonium*).

De voorhoede van het gezelschap klimt al hoger en hoger en dan nog hoger in de lucht: een Slangenarend. Verderop bloeit de Judasboom fraai roze.

We vinden een Dwergslang, doodgestoken door zijn prooi: een schorpioen. Na een rustpauze op ongeveer het hoogste punt, met prachtig uitzicht op zee dalen



Bleek bosvogeltje - *Cephalanthera damasonium*



Ralreiger - *Ardeola ralloides*

we terug naar af. Op een bloem zit een prachtige Oostelijke pijpbloemvlinder. Hij is niet meer zo erg levend, zodat iedereen hem prachtig kan fotograferen.

We gaan nog even verderop bij het strand kijken. Onderweg wordt gestopt bij een dode Das. Op het strand worden we vergast op een prachtige show van Kühls Pijlstormvogels, die samen met Geelpootmeeuwen vis vangen.

Er lopen hier ook Wilde zwijnen, die op de etensresten afkomen van strandgangers.

Als we naar het restaurant lopen langs een slootje, waar veel Egeïsche meer kikkers en Balkanbeekschilpadden liggen te zonnen, vliegt er een Kwak op.

25 april

Fons heeft voor vandaag een leuke wandeling bedacht: vanuit het dorp over de kam lopen en dan via de kloof weer naar beneden.

Bij nader inzien gaan de belangstellenden voor deze tocht bij het bordje Panionion eerst een stukje met de auto omhoog. Waar we gaan lopen is de lucht vervuld met gezoem van bijen en horen we de eerste Nachtegaal. De Kleine zwartkop met zijn rode oogje wordt gehoord en gezien en sommigen krijgen de Baardgrasmus in beeld. Er bloeit een kleine Morgenster en er fladdert een fraaie Page.

Regelmatig zien we Moorse landschildpadden, aangeduid met 'Duitse helm'

Drol

Op een mooi uitzichtpunt gaan we ons lunchpakket opeten en bij het gaan zitten rolt de camera van Fons naar beneden. Fons kruipt hem glimlachend achterna en Rob helpt hem om het toestel uit het ravijn te redden. Dat lukt. Er vliegt een Wespendif voorbij en als we weer lopen zien we op een omgevallen boom een witte Slijmzwam. Geert maakt een foto voor Christiane.

Er vliegt een Oranjetipje en sommigen krijgen de Turkse boomklever te zien en een reuze Boktor, de Alpenbok *Rosalia alpina*.

Geert probeert een drol te determineren.

Er komt geen eind aan de wandeling. Een voorhoede gaat nog even verder kijken of het eind in zicht is. Hoewel we er volgens Fons 'bijna' waren, wordt besloten toch terug te gaan.

Hier horen en zien we een Cirlgors. Bijeneters vliegen over en in de kant zit een grappig Bosmuisje. Op dit



Paarse asperge-orchis - *Limodorum abortivum*

hoogste punt komen een Arendbuizerd en twee Eleanora's valken langs zeilen, een in de donkere en een in de lichte kleurfase.

Als we na ca. 12 km heen en terug de auto weer bereiken rijden we terug over de asfaltweg en komen dan in het centrum van Güzelçamlı, waar net de markt wordt afgebroken. Er is nog net kans om wat vijgen te kopen. De andere helft van de groep heeft in dezelfde richting vandaag een kortere wandeling gemaakt, zodat er langer gelegenheid was om de markt te bezoeken. Zij liepen in de buurt van de ruïne van Panionion door een bloemrijk, schraal grasland, waarin *Orchis sancta* en *Bellardia trixago* stonden. In de wegbermen vielen de aantallen van de Kuisheidsstruik (*Vitex agnus-castus*) en Spiegelklokje (*Legousia speculum-veneris*) op.



Dilek Yarımadası - Büyük Menderes Deltası Milli Parkı

Als we van het diner teruglopen naar de appartementen onder de fraaie sterrenhemel genieten we van het mediterrane geluid van de krekels. Morgenochtend zullen we weer worden gewekt door de gebedsoproep door de Muezzin vanaf de minaret in het dorp.

26 april

Op de rijk gevulde ontbijttafel staan nu ook schoteltjes aardbeien. Lekker!

Vandaag gaan we een bezoek brengen aan de ruïnes van Efeze, een wereldstad van het antieke tijdperk, waarvan de eerste gegevens uit het midden van de 7^e eeuw voor Christus stammen.

In het begin van de Middeleeuwen is de haven van Ephese volgelopen met slib van de rivier Kaystros, waarna de stad zijn roem als handelscentrum aan het beginpunt van de handelsweg door de Kaystros vallei tot in Azië verloor en na een korte periode van latere welvaart is het toen al kleinere stadje totaal verlaten. Onderweg erheen zien we hoe overal volop gebouwd wordt. We rijden langs de vakantietorenflats van Kusadasi en zien op veel daken zonnepanelen voor warmwatertanks. Overal staan Oleanders in volle bloei.



Amfitheater in Efeze

Maria

Tussen de ruïnes lopen heel veel katten rond. Ook zien we veel Gaaien, die hier een 'toupetje' hebben.

We lopen langs de restanten van badhuizen, agora's, tempels, beeldhouwde zuilen, openbare toiletten, waar 50 mensen tegelijk naast elkaar konden zitten! en de enorme Celsus bibliotheek.

Via de Marmerstraat komen we bij het indrukwekkende amfitheater.

Aan het eind kun je de restanten bezoeken van de Mariakerk, waar tussen 431 en 439 de Concilie bijeenkwam, waar gediscussieerd werd over Maria, Jezus en de kwestie of Jezus de

zoon van God is of niet. Patriarch Nestorius werd geëxcommuniceerd toen hij Jezus slechts een verheven persoon noemde. De Concilie besloot dat Jezus een twee-eenheid is, en dat Maria de moeder van God is.

In 1967 bezocht Paus Paulus IV de Mariakerk in Ephese.

Enkele groepsleden kennen Ephese al of zijn niet geïnteresseerd. Ze maken een tochtje. Op de weg wordt onder het rijden een grote slang gespot. Natuurlijk gelijk gestopt, Latif brengt de slang met een stok tot staan, opdat hij gefotografeerd kan worden. Later blijkt het de zeer giftige Klein Aziatische adder. Bij het weer in de auto stappen gaat Abdullatif op de bril zitten, die Christiane daar had neergelegd. In Selçuk kan hij gerepareerd worden.



Klein-Aziatische Adder - *Vipera xanthina*

Met een omweg gaan we terugrijden. Fons, die vorig jaar in deze buurt met vakantie was, weet hier goed de weg. Het leuke restaurantje waar hij ons heen brengt is helaas gesloten. Ernaast kun je leuk in een kloof afdalen, waar we Blauwe rotslijsters bij hun nest zien. Die 'vijf minuten' hebben de plantenliefhebbers te lang geduurd, zodat een deel van de groep teruggaat. Anderen worden nog getrakteerd op het door Slechtvalken plukken van een duif om hun jongen te voeren. De veren vliegen daarbij in het rond.

Korte broek

We zien de zon mooi ondergaan boven Samos. Meestal moeten we met onze jas aan eten, omdat het 's avonds helder is. Ook nu staat er weer een frisse wind aan tafel. Met vereende krachten worden onze tafeltjes naar een luwer gedeelte onder het restaurantafdak verslept. Daar is het beter.



Spaanse Mus - *Passer hispaniolensis*

Na het diner demonstreert Fons een vleermuizendetector, waarmee je kunt meten of en welke vleermuizen hier rondvliegen. Met een felle lamp kun je vanaf de bruggetjes in de sloten zien wat zich onder water allemaal afspeelt.

We constateren dat bij de uitgebreide kennis van sommige deelnemers ons toch ook niet geringe natuurinzicht verbleekt.

Fons heeft met zijn wilde bewegingen een niet meer te repareren scheur in zijn broek opgelopen, zodat zijn rode onderbroek zichtbaar is. Wolter heeft nog wel een andere korte broek beschikbaar, maar daar veroorzaakt Fons de volgende dag ook zo'n scheur in.

27 april

Sommige reisgenoten zijn vroege vogels en gaan al voor het ontbijt in de buurt rondlopen. Uiteraard hoor je dan de Cetti's zanger. Verder een Grote karekiet. We zien een paar Putters en ook een paartje Zwartkopgors. Vanuit een aantal Eucalyptusbomen tudeljoot de Wielewaal. Wolter ziet hem zelfs. Hannie heeft een hele grote klaverplant ontdekt. Als Ad de foto ziet noemt hij voor ons de Nederlandse naam: Asfaltklaver. Wetenschappelijk: *Psoralea bituminosa*. Groeit veelal in bermen.



Zwartkopgors - *Emberiza melanocephala*

We rijden met het hele gezelschap naar de lagune ten zuiden van het nationale park bij Doganbey.

Onze auto rijdt een dorpje te vroeg in en we raken elkaar even kwijt. Wachtend worden we beloond met een Syrische bonte specht. De anderen blijken al verderop op ons te wachten en iedereen is inmiddels in de leuke boomgaard uitgezwermd. Het valt niet mee om iedereen weer in de auto's te krijgen, want we gaan verder naar Karina aan het eind. We zien een Roodkopklauwier. Op een leuk terrasje drinken we koffie. De vogelaars onder ons gaan een stuk langs het strand lopen. Hier treffen we de *Pelicanus crispus* aan, Kroeskoppelikanen. Op het zand Strandplevieren, verderop een Ralreiger. Een Witte kwikstaart en een of andere leeuwerik, maar ook de Balkankwikstaart (verblindend geel!). Langs de weg staan grote Tabaksplanten met gele bloemen. Verder Kappertjesplanten. De zwarte toortsen die we aanwijzen blijken een soort mottenkruid te zijn, *Verbascum spec.* Op de rotsen groeit een mooi klokje, *Campanula tomentosa*.



Klaprozen bij Bafa gölü

Gele arend, geheimzinnige tortels en een rare meeuw

We gaan weer rijden, maar er wordt plotseling gestopt voor een Buizerd. Het is geen arendbuizerd, want die zijn roder. En als je dan toch bent gestopt zie je vanzelf weer van alles. Voor de berghelling cirkelt een Slangenarend en tegen die achtergrond lijkt hij wel geel doorschijnend!

Schril klinkt het geluid van de grappige

Grauwe gors en in het riet zit een Roodkopklauwier.

Casarca's en een Raaf vliegen over.

Als we weer rijden zien we vlak voor de auto zeer donkergekleurde tortels. Geen zomertortels, maar wat dan wel? Daar zijn we nog niet achter. Zoiets als de oosterse tortel, maar dan minder geschud.

Bij een volgende plek lopen we een heel eind over een zilte vlakte, eigenlijk een soort kwelder, hier en daar moerassige gedeelten vermijdend. Hier vallen meerjarige zeekraalsoorten op. Opgetogen ontdekken we tussen de Reuzensterns een Witvleugelstern. In de verte Flamingo's, verder Grote sterns. Een hele aparte meeuw zien we zwemmen: een Dunbekmeeuw!

Teruglopend zien we een stel Bosruiters, hele kleine Strandpleviertjes en een nieuwe voor ons: de Sporenkievit.

Eindelijk zijn we terug. De 'plantenmensen' zijn

al lang uitgekeken en zitten stuurs tegen de auto's aan. Rob maakt ze nog blij met een mooie geelwit bloeiende *Iris orientalis*. Eén auto gaat daarna ook terug. De vogelaars hebben er nog lang geen genoeg van. Rijden aan de andere kant van de lagune een pad langs een kanaal, waar nog meer Sporenkieviten rondhangen, we de Kuifleeuweriken bijna overrijden. Rob ontdekt een buidelmezenest. De Buidelmees is thuis en bezig met de afwerking van het hangende bolronde nest. Lepelaars vliegen over.



Sporenkievit - *Vanellus spinosus*

We eten vandaag Zeebaars. Verrukkelijk! En wat er overblijft lust de poes wel. Het restaurant bevalt ons wel en is ook handig dicht bij. Op de suggestie van Christiane om nog een keer bij een ander leuk tentje te eten wordt nauwelijks ingegaan.

28 april

Vanmorgen heeft Yilmaz de tafel gedekt in het grasveldje voor het restaurant, lekker in het ochtendzonnetje. We hebben het Woudaapje al weer op zijn nest zien zitten. Je moet goed kijken om de vogel met zijn perfecte rietschutkleur te vinden.

We gaan vandaag naar het Bafameer. Bij Söke doen we eerst een Outletstore aan. Fons heeft een nieuwe korte broek nodig. Enkele anderen doen ook een paar voordelige inkopen. Vanuit de auto wordt de eerste Scharrelaar gespot. Het is meteen de laatste die we gezien hebben.

Als we uit de auto stappen bij het meer zien we direct een Vale spotvogel en er zitten hier meer. In de plas treffen we Dwergaalscholvers, Steltkluten en diverse ruiters.

In het gebied staan opvallend veel tamariskstruiken, mooi roze bloeiend, eigenlijk een kustsoort, maar het is hier toch ook nog een zilte kwelder (vroeger zee geweest). Langs de



Boerenzwaluw - *Hirundo rustica*

randen van dit gebied staat veel van een ballotesoort, die een beetje op munt lijkt (*Ballota acetabulosa*).

Als we het hier gezien hebben rijden we gesplitst in twee groepen naar verschillende kanten van het meer. De plantengroep bezoekt aan de oostkant de ruïnes van Herakleia en komt daarvan onder de indruk. Hier vindt men alles van prehistorische rotsschilderingen tot kruisridderskastelen. Wij, de vogelgroep rijden naar het noorden. Bij een interessant kloofje gaan we e een kijkje nemen. Geert

vindt al gauw een Europese moerasschildpad. Op de rand van de heuvel ontdekken we een Oosterse blonde tapuit. Luzernevlinders fladderen hier. We moeten ons een weg banen door de stekelmaquis, zodat verschillenden van ons krassen op de blote benen oplopen. Leuk plantje hier is de *Trifolium stellatum*.

In een 'palingdorpje' doen we een leuk terrasje aan en we verbazen ons over de lage prijzen, gemiddeld 130 TL, of te wel € 0,50 per consumptie!

Vogelrijkdom

Verder rijdend komen we langs een moerasgebied, waar maar liefst 195 Zwarte ibissen rondscharrelen, prachtig glanzend; sommige lijken wel donkerrood. Fons telt 120 Zilverreigers, 15 Ooievaars en 50 Casarca's, om niet meer te noemen.

'Om de hoek' komen we bij een volgende plas. Door de telescoop zien we wel 10 Ralreigers en we ontwaren een juveniele (1-jarige) Bruine kiekendief, al komt die hier niet voor. Het is er echt één!



Zwarte Ibis - *Plegadis falcinellus*

Even later worden we verrast door enkele Witoogenden en er komen nog een paar bij; bij elkaar wel twintig! In de berm aan de overkant worden Heilige orchissen gevonden.

Later komen we door een ruig gebied, aantrekkelijk om even te stoppen. En dan komen de vogels 'vanzelf'. Een Grauwe gors, een paartje Bruinkeelortolaan. In de late middagzon kleurt een paartje Paap prachtig rood.

Door authentieke kleine dorpjes, haast altijd met een moskee, rijden we terug. Af en toe moeten we wachten omdat er een kudde schapen op de weg loopt of koeien zo maar oversteken.

Later dan gewenst komen we terug in Güzelçamlı, maar wel voldaan over al het moois dat we zagen.

29 april



Slangooghagedis - *Ophisops elegans*

Vandaag gaat het gezelschap in twee groepen uiteen. We twijfelen welke 'excursie' het leukst zal zijn, naar de grot van Zeus of naar de plek waar sommigen de Slechtvalkenshow hebben gezien. We denken dat met de vogelaars mee het meest spectaculair zal zijn, al wordt er dan wel weer het nodige geduld gevraagd.

We zien inderdaad weer de jonge Slechtvalken cirkelen langs het weggetje achter Kusadasi, maar ook allerlei andere dieren: een Slanke wormhagedis, een Slangooghagedis (die geen oogleden heeft...), onder een opgetilde steen wordt een bruingrijze Schorpioen aangetroffen en er scharrelt een Moorse landschildpad rond. Een viltige oreganosoort ruikt muntachtig.

Op een rotsje gaat een Oostelijke blonde tapuit zitten en later zit hij er samen met een Blauwe rotslijster. Hoog in de rots is het puntige nestgat van een Rotsklever. We kunnen hem in en uit zien gaan. We plagen een Rùppels grasmus, door hem zijn eigen zang te laten horen via een smartphone en het beest vliegt om ons heen. De meesten vangen een glimp van hem op.



Hardoen - *Laudakia stellio*

Dode beesten

Fons vindt het interessant om dode dieren te fotograferen, ook om aan te tonen hoeveel verkeersslachtoffers er zijn. Nu stoppen we bij een dode Kaukasische eekhoorn. Tijdens een andere vakantie zag hij ergens een dode Wielewaal liggen; hij moest zich door de brandnetels een weg ernaar toe banen. Bleek het een bananenschil!

Het wordt weer tijd om bij een terrasje aan te leggen. Ze schenken er geen Raki, dan maar een Coca Cola.

Verder rijdend komen we voorbij Belevi bij een onverwacht meertje, waar we een Fuut met een jong zien, Dwergaalscholwers, prachtig zicht op een Ralreiger vlak vooraan, met zijn gestreepte kop en gele oog. Geert vindt een Dobbelslangetje. In het riet kijken we zomaar in het rode bekje van een luid zingende Grote karekiet. Op een betonnen paal van de hoger gelegen snelweg zit een Torenavk een prooi te plukken.

Als we weer verder gaan is Geert verderop aan het stenen omkeren, met als resultaat o.a. een Hardoen, een hagedis.



Meertje bij Belevi

We vervolgen de weg door een dal en gaan dan hoog door het gebergte met Olijven, Vijgen, Dennen en Brem terug over leuke smalle weggetjes door van die kleine rommelige dorpjes, soms hartstikke steil. Er wordt nog stilgestaan bij een dode Vos en een dode Hardoen.

Van het andere deel van de reizigers hebben enkelen eerst een wandeling langs haven en strand gemaakt. Later reden allen per auto het nationale park weer in om het hoger gelegen bos

te bekijken. Ze genieten weer van de vele cyclamen en Christiane vindt op een vochtige noordhelling 2 minuscule paddenstoelen. Met enig lef krijgt de ook zondag al veel waargenomen madelief een naam: *Bellis sylvestris*. Na de afdaling via een geitenpad reed men naar de grot van Zeus, waarin sommigen zelfs nog hebben gezwommen in het blauwe water.

30 april

De vier vogelvrienden vertrokken vandaag al voor het ontbijt (dat kochten ze wel ergens onderweg) voor nog eens een bezoek aan de Lagune, waar hun mooiste waarneming een Rosse waaiersstaart was. Verder Zwartkopgors, Buidelmees en Eleanora's valken. Ook pulkten ze enkele braakballen van steenuil en kerkuil uit elkaar. Dit leverde onder andere een complete schedel van een Dwergmuis op.



Artedia squamata

De anderen reden vandaag richting Slechtvalken, maar bezochten daarvoor diverse leuke plantenplekjes. Vooral de niet direct als schermbloem te herkennen *Artedia squamata* stal de show. Opvallend is dat men hier weinig grassen tegenkomt.

Wij zijn richting berg gewandeld, langs olijfgaarden. We zagen een aantal witte bremrapen en veel op Mottenkruid lijkende planten. Terug door het centrum van Güzelçamlı met zijn fraaie moskee. Honing gekocht, bij een ander leuk winkeltje verleid met Turks fruit, wat we ook kochten als wederdienst op het aangeboden kopje thee. Een kijkje bij de grot van Zeus en toen langs het strand naar 'huis'. Onderweg nog even gezwommen in het heerlijke water van de Egeïsche zee.



Bremraap spec.- *Orobanche spec.*

De mannen hebben de eerder geplaatste cameravallen opgehaald. Er bleken beelden op te staan van Huiskat, Wilde zwijnen, Bosslaapmuis, Vos en een Marter.

Tijdens ons laatste diner, al om 17.00 u, bij Kumsal restaurant aten we nog eens heerlijke Zeebaars. Daar en bij onze appartementen staan Moerbeibomen,

waarvan we de lekkere vruchtjes mogen plukken. We nemen hartelijk afscheid van

Yilmaz en van Ibrahim, van Abdullatif en Christiane, die zoveel geduld met ons had en nu eindelijk rust krijgt. Ze blijven hier nog 10 dagen.

Het was een mooie reis en we hebben erg genoten met elkaar. Sommigen beginnen al over een herhaling volgend jaar...

Frans van der Feen

Waargenomen soorten planten (door Ad. Littel)

Een week bleek te kort om deze streek grondig te inventariseren. Door tijdgebrek bleven ook veel planten van bekende genera zonder een soortnaam. Hierdoor zijn mogelijk enkele



Styrax officinalis

bijzondere soorten en enkele typisch Anatolische soorten gemist. De wel in de lijst vermelde soorten (zie bijlage) passen prima in het algemene beeld dat W-Turkije een oost-Mediterrane flora bezit die grote overeenkomst vertoont met die van de Griekse Egeïsche eilanden. Het vasteland van Turkije heeft door zijn afwisseling van landschappen (bergruggen met loofbos, heuvels met kleinschalige landbouw en vlakten met grootschalige landbouw) een grotere soortenrijkdom dan de eilanden. De brakke lagunes van de Menderesdelta, die

deels nog onder invloed van getij staan (het Bafameer niet meer, ofschoon het ook brak is) leveren hieraan een mooie toevoeging waarmee ook de vogelwaarnemers blij waren.

De hier gepresenteerde lijst van soorten planten is door hiervoor genoemde beperkingen maar een beknopte afspiegeling van de rijke West-Turkse flora. Genera zonder soortnaam (met de toevoeging 'spec.') zijn alleen opgenomen indien ze illustratief werden geacht voor de aanblik van de vegetaties.

Zeer opmerkelijke waarnemingen zijn niet gedaan. Indrukwekkende soorten zoals de elegante *Cephalanthera damasonium* (bleek bosvogeltje), de archaische *Osyris alba* en de volop bloeiende *Styrax officinalis* zorgden wel voor warme emoties. Daar tegenover staat, dat er ook nauwelijks zeer algemene cultuurvolgers zijn waargenomen (zoals *Cirsium arvense* / akkerdistel). De ondervertegenwoordiging van de familie Asteraceae valt ook op. Dankzij de speciale belangstelling van Lida den Ouden voor grassen en zeggen zijn deze twee families goed vertegenwoordigd in de lijst.

Waargenomen soorten vlinders (door Ad. Littel)

Hoewel niet iedereen in de groep bergrip had voor deze handelwijze, is Ad verheugd dat hij van alle soorten die hij zag, exemplaren heeft verzameld, gedood en geprepareerd.

Wat er bekend uitziet, bleek toch enkele malen typisch Turks te zijn: oostelijk marmewitje, toortsparelmoervlinder, Levant bruin zandoogje, blauwe ijsvogelvlinder en vals bruin blauwtje. Zie verder de bijlage over Lepidoptera.

Waarom distelvlinder in zulke kleine exemplaren rondvloog, weet ik niet. De afwijkende exemplaren van Levant bruin zandoogje behoren wellicht toch tot die soort, want de Turkse dagvlindergids geeft geen alternatief.



Toortsparelmoervlinder - *Melitaea trivia*

Al met al zijn er naar Ads oordeel nogal weinig soorten dagvlinders waargenomen voor zo'n afwisselend mediterraan gebied. Maar zoals gezegd wel enkele leuke soorten.

Waargenomen soorten kevers (door Ad. Littel)



Er zijn niet zo veel kevers verzameld. Ad was erg blij met de kevers die hij ving aan de rand van de lagunes. Ze behoren tot de families van Carabidae/loopkevers, Staphylinidae/kortschildkevers en Heteroceridae/???. Deze zijn kenmerkend voor deze soort van kustmoerassen, en dit biotoop is in het Europese deel van het Middellandse Zeegebied bijna overal ingepolderd. De bloembezoekers, mestbewoners en Tenebrioniden/zwartlijven die hij verzamelde, zijn deels algemene soorten

met een Mediterrane verspreiding. Dat geldt zelfs voor de gigantische Buprestide/prachtkever die hij van Geert mocht ontvangen. Maar hun precieze namen? Wacht er maar niet op. Er is nu eenmaal geen overzichtswerk voor deze insectengroep, dus we zien wel welke dieren een naam gaan krijgen.

Waargenomen soorten paddenstoelen (door Christiane. Baethcke)

Ik had gehoopt eind april nog voorjaarssoorten zoals morieljes en bekerzwammen te kunnen vinden, maar helaas was het al te laat in het jaar. De winter was vrij droog geweest en in de week voor onze komst was de temperatuur al opgelopen tot 29 graden, zodoende viel het aantal waargenomen paddenstoelen zeer tegen. Op de eerste dag van ons verblijf in Güzelçamlı hadden wij afgesproken met dr. Hakan Alli, mycoloog van de universiteit Muğla. Hij beklom met ons het ravijn in het Dilek Yarımadası Milli Parkı en speurde mee naar paddenstoelen. Ondanks intensief zoeken vonden wij tijdens de klim enkel een Gele korstzwam. Op de afdaling werden onze inspanningen beloond door de vondst van een Traliestinkzwam. Ook werd het Zilveren boomkussen, een vrij algemene slijmzwam, op deze dag waargenomen.

Daar was het bijna bij gebleven, ware het niet dat ik een van de dagen met een groepje vanuit de opgraving het park in liep en op een vochtige plek aan de rand van de weg onder overhangende vegetatie een halfvergane inktzwam vond. Deze liet me vermoeden dat er nog wat meer zou kunnen zijn. En inderdaad: een piepkleine wimperzwam, een breeksteeltje en een korstzwam. Van deze paddenstoelen heb ik enkel het breeksteeltje op naam weten te brengen, het is het Gebocheld breeksteeltje. Op uit het park meegenomen geitenmest heb ik nog thuis het de Pelsinkzwam opgekweekt.



Traliestinkzwam - *Clathrus ruber*

De deelnemers van de reis:



Finette van der Heide



Ad Littel



Lida den Ouden



Fons Bongers



Geert Timmermans



Harry Ramler



Rob van Dijk



Frans van der Feen



Loes van der Feen



Latif Tas



Wolter Bos



Hannie van Wijgerden



Christiane Baethcke